

ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ФОРМІ ДІЗНАННЯ

CHARACTERISTICS OF THE BEGINNING OF THE PRE-TRIAL INVESTIGATION IN THE FORM OF LEARNING

Матвійчук В.О., аспірант кафедри кримінального процесу

Національної академії внутрішніх справ

ORCID ID: 0009-0008-1127-947X

У статті встановлено, що дізнавач, який здійснюватиме досудове розслідування у формі дізнання, визначається керівником органу дізнання, а в разі відсутності підрозділу дізнання – керівником органу досудового розслідування. Для цього готується відповідне доручення. Дізнавач невідкладно в письмовій формі повідомляє керівника органу прокуратури про початок досудового розслідування, підставу початку досудового розслідування та інші відомості. Встановлено, що процесуальними джерелами доказів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки, крім визначених ст. 84 Кримінального процесуального кодексу України, також є пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису. Дізнавач, який має справу із цими носіями фактичних даних, має усвідомлювати важливість отримання їх у визначеній законом формі, адже надалі їх використовуватимуть як джерела доказів у конкретному кримінальному провадженні. Однак, такі процесуальні джерела доказів не можуть бути використані у кримінальному провадженні щодо кримінального правопорушення, окрім як на підставі ухвали слідчого судді, яка постановляється за клопотанням прокурора. Доведено, що у ст. 298-3 Кримінального процесуального кодексу України фактично закріплений такий захід забезпечення кримінального провадження, як тимчасове вилучення майна. Задля захисту майнових прав слід передбачити обов'язок вручення клопотання підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику майна або його захиснику, законному представнику, представнику, крім випадків забезпечення збереження речових доказів. У зв'язку з цим запропоновані зміни до ч. 1 ст. 171 Кримінального процесуального кодексу України, які дозволять чітко визначити наслідки звернення сторони обвинувачення з клопотанням про арешт тимчасово вилученого майна з пропуском строків, зазначених в ч. 5 ст. 172 Кримінального процесуального кодексу України. Дослідження особливостей провадження окремих заходів забезпечення кримінальних проваджень під час проведення дізнання у кримінальних провадженнях по кримінальних проступках надало можливість запропонувати зміни до Кримінального процесуального кодексу України в частині передбачення випадків затримання особи та її обшуку під час або після вчинення кримінального проступку, зокрема до випадків затримання необхідно закріпити: якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення; якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин.

Ключові слова: дізнавач, дізнання, орган дізнання, досудове розслідування, кримінальне провадження.

The article establishes that the investigator who will conduct a pre-trial investigation in the form of an inquiry is determined by the head of the inquiry body, and in the absence of an inquiry unit, by the head of the pre-trial investigation body. For this, a corresponding mandate is being prepared. The examiner immediately informs the head of the prosecutor's office in writing about the initiation of the pre-trial investigation, the reason for the initiation of the pre-trial investigation and other information. It was established that the procedural sources of evidence in criminal proceedings on criminal misdemeanors, in addition to those specified in Art. 84 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, there are also explanations of persons, results of a medical examination, a specialist's opinion, indications of technical devices and technical means that have the functions of photo and film shooting, video recording, or means of photo and film shooting, video recording. The examiner, who deals with these carriers of factual data, should be aware of the importance of obtaining them in the form defined by law, because in the future they will be used as sources of evidence in specific criminal proceedings. However, such procedural sources of evidence cannot be used in criminal proceedings regarding a criminal offense, except on the basis of a decision of the investigating judge, which is issued at the request of the prosecutor. It is proved that in Art. 298-3 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, such a measure of ensuring criminal proceedings as temporary confiscation of property is actually enshrined. In order to protect property rights, the obligation to serve the petition on the suspect, the accused, another property owner or his defender, legal representative, representative should be provided, except in cases of ensuring the preservation of physical evidence. In this regard, proposed changes to Part 1 of Art. 171 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, which will allow to clearly determine the consequences of the prosecution's request for the seizure of temporarily seized property with the omission of the terms specified in Part 5 of Art. 172 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. The study of the peculiarities of the proceedings of certain measures to ensure criminal proceedings during the investigation in criminal proceedings on criminal misdemeanors provided an opportunity to propose changes to the Criminal Procedure Code of Ukraine in terms of predicting cases of detention of a person and his search during or after the commission of a criminal offense, in particular, for cases of detention, it is necessary to establish: if this person was caught during the commission of a crime or an attempt to commit it; if, immediately after the commission of the crime, an eyewitness, including the victim, or a set of obvious signs on the body, clothes, or the place of the incident indicate that this particular person has just committed the crime.

Key words: investigator, inquiry, inquiry body, pre-trial investigation, criminal proceedings.

Розбудова незалежної Української держави обумовлює потребу у формуванні відповідної правової системи, пошуку і запровадження такого кримінального судочинства, яке б найповніше забезпечувало законні інтереси та захист прав людини, життя якої, честь та гідність, недоторканість і безпека визнаються найвищою цінністю (ст. 3 Конституції України). Одним із засобів захисту прав та свобод людини та громадянина є кримінальне судочинство. Сучасний етап розвитку кримінального процесуального законодавства України покликаний гармонізувати діючі правові відносини у відповідності з вимогами міжнародних стандартів. Основні реалії сучасної науки потребують вдосконалення процедури розслідування злочинів, перегляду низки положень національного кримінально – процесуального законодавства України.

Відповідно до ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу (КПК) України, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше ніж за 24 год після подання заяви, повідомлення про вчинений кримінальний проступок або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального проступку, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР, розпочати розслідування та через 24 год з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з ЄРДР [1].

Керівник органу досудового розслідування визначає дізнавача, який проводитиме досудове розслідування. Для прийняття такого рішення такий суб'єкт сторони обвинувачення готує подання, а саме досудове розслідування здійснюється відповідно до загальних правил передбаче-

ними КПК України, з урахуванням положень глави 25 КПК України [1].

Досудове розслідування у формі дізнання може бути здійснено як до внесення відомостей до ЄРДР, так і після [2], зокрема допускається проведення окремих дій передбачених ч. 3 ст. 214 КПК України, зокрема: огляд місця події (відомості вносять невідкладно після завершення огляду); пояснення; вилучення знарядь та засобів вчинення кримінального проступку, речей і документів, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей [1].

Відповідно до ч. 5 ст. 214 КПК України, дізнавач невідкладно в письмовій формі повідомляє керівника органу прокуратури про початок досудового розслідування, а також окреслює підставу початку досудового розслідування щодо кримінального проступку [1]. Таким чином, варто наголосити, що сучасний етап розвитку кримінального процесуального законодавства України покликаний гармонізувати діючі правові відносини у відповідності з вимогами міжнародних стандартів. Основні реалії сучасної науки потребують вдосконалення процедури розслідування кримінальних проступків, перегляду низки положень національного кримінального процесуального законодавства України, зокрема в частині початку кримінального провадження у формі дізнання.

Відповідно до Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, на початку досудового розслідування у формі дізнання до ЄРДР серед іншого може бути внесено відомості про: час і дату надходження заяви, повідомлення про кримінальний проступок або виявлення з іншого джерела обставин, що можуть свідчити про його вчинення; прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника; інше джерело, з якого виявлені обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального проступку; стислий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального проступку, повідомлені потерпілим, заявником чи виявлених з іншого джерела; попередню правову кваліфікацію кримінального проступку із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; передавання матеріалів і відомостей іншому органу досудового розслідування або за місцем проведення досудового розслідування (ч. 5 ст. 36, ч. 7 ст. 214, ст. 216, 218 КПК України); прізвище, ім'я, по батькові керівника прокуратури, органу досудового розслідування, слідчого (дізнавача), прокурора, який вніс відомості до Реєстру та/або розпочав досудове розслідування у формі дізнання; дату затримання особи [3].

У той же час, унесення відомостей до ЄРДР здійснюють з дотриманням строків, визначених КПК України та Положенням про порядок ведення ЄРДР, а саме про: заяву, повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення – у термін, передбачений ч. 1 ст. 214 КПК України; призначення слідчого, процесуального керівника, прийняття до провадження – невідкладно [4].

Приводами до початку кримінального провадження у формі дізнання є:

1) заяви та повідомлення про вчинений кримінальний проступок, які можуть бути усними або письмовими (заяви можуть надійти від фізичних чи юридичних осіб), зокрема підприємств, установ, організацій і посадових осіб; представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу, відповідно до ч. 2 ст. 207 КПК України; в засобах медіа;

2) безпосереднє самостійне виявлення дізнавачем обставин, що свідчать про вчинення кримінального проступку;

3) безпосереднє самостійне виявлення прокурором обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального проступку, зокрема за результатами прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів;

4) самостійного виявлення посадовою особою органів державної влади про факти вчинення чи підготовки до вчинення кримінальних протиправних діянь [3].

Доказами в кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані в передбаченому КПК України порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя та суд встановлюють наявність чи відсутність фактів й обставин, що мають значення для кримінального провадження і підлягають доказуванню (ч. 1 ст. 84 КПК України) [1; 4]. До джерел доказів КПК України (ч. 2 ст. 84) відносять: показання (ст. 95 КПК України); речові докази (ст. 98 КПК України); документи (ст. 99 КПК України); висновки експертів (ст. 101 КПК України).

Відповідно до ст. 298-1 КПК України процесуальними джерелами доказів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки також є: пояснення осіб; результати медичного освідчення; висновок спеціаліста; показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функцію фото- та кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису [1]. Водночас, у ст. 40 Закону України «Про Національну поліцію» [5] передбачено застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису [2]. Дізнавачеві потрібно усвідомлювати важливість самого процесу отримання доказів у визначеній законом формі, адже вони використовуватимуться як джерела у конкретному кримінальному провадженні щодо кримінальних проступків.

Таким чином, процесуальними джерелами доказів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки, крім визначених ст. 84 КПК України, також є пояснення осіб, результати медичного освідчення, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису. Дізнавач, який має справу із цими носіями фактичних даних, має усвідомлювати важливість отримання їх у визначеній законом формі, адже надалі їх використовуватимуть як джерела доказів у конкретному кримінальному провадженні. Однак, такі процесуальні джерела доказів не можуть бути використані у кримінальному провадженні щодо кримінального проступку, окрім як на підставі ухвали слідчого судді, яка постановляється за клопотанням прокурора.

Відповідно до ч. 1 ст. 86 КПК України, доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому КПК України [1]. Однак, на думку В. О. Малярова, до критеріїв допустимості доказів необхідно віднести: належність суб'єкту, який наділений повноваженнями на проведення процесуальних дій; надійність отриманих фактичних даних, на підставі яких дізнавач вирішує питання про подальше спрямування провадження, а також складають зміст доказу; дотримання процесуальних вимог щодо форми доказу; етичність та законність прийомів для одержання доказів [6, с. 120]. У свою чергу, О. В. Астапенко наголошує, що допустимість доказу повинна характеризуватися тільки з точки зору законності отриманих даних (інформації), а також засобів їх отримання, позаяк на такі доказотримані докази можуть бути визнані недопустимими якщо отримані особами, які не уповноважені на проведення слідчих (розшукових) дій; мають право на проведення слідчих (розшукових) дій, але підлягають відводу, або не в даній процесуальній стадії, або не у провадженнях даної категорії [7, с. 27, 30].

У ст. 298-3 КПК України фактично закріплений такий захід забезпечення кримінального провадження, як тимчасове вилучення майна, під час застосування якого обмежується право власності особи – право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, передбачене ст. 41 Конституції України [8]. З метою зведення такого обмеження до мінімуму, законодавець робить акцент на тимчасовості такого вилучення і передбачає обов'язковий

судовий контроль, який здійснюється шляхом подання прокурором, слідчим за погодженням з прокурором клопотання про арешт майна.

Задля захисту майнових прав слід передбачити обов'язок вручення клопотання підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику майна або його захиснику, законному представнику, представнику, крім випадків забезпечення збереження речових доказів. У зв'язку з цим пропонуємо ч. 1 ст. 171 «Клопотання про арешт майна» КПК України викласти у такій редакції: «1. З клопотанням про арешт майна до слідчого судді, суду має право звернутися прокурор, дізнавач, слідчий за погодженням з прокурором, а з метою забезпечення цивільного позову - також цивільний позивач. Копія клопотання про арешт майна з додатками одночасно з його направленням слідчому судді, суду надається підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику чи володільцю майна або його захиснику, законному представнику, представнику, крім випадків забезпечення збереження речових доказів. У разі звернення цивільного позивача з клопотанням про арешт майна з метою забезпечення цивільного позову обов'язок надання копії клопотання про арешт майна з додатками до початку розгляду клопотання покладається на слідчого суддю, суд». Також до положень ст. 171 та 172 КПК України додати дізнавача поряд зі слідчим.

Пропоновані зміни дозволять чітко визначити наслідки звернення сторони обвинувачення з клопотанням про арешт тимчасово вилученого майна з пропуском строків, зазначених в ч. 5 ст. 172 КПК України; можливість визначення причини пропуску такого строку поважною (наприклад, коли через технічні особливості захищеного телефону чи ноутбуку сторона обвинувачення за 48 годин не встигла їх хоч частково оглянути), щоб долучити до клопотання докази (протокол огляду), наявності на таких носіях відомостей, які можуть становити доказове значення у кримінальному провадженні або необхідності огляду значної кількості документів, тощо).

Відповідно до ст. 298-2 КПК України, уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану в учиненні кримінального проступку, у випадках, передбачених п. 1 і 2 ч. 1 ст. 208 КПК України, а саме: якщо цю особу застали під час учинення злочину або замаху на його вчинення; якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, зокрема потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин, і лише за умови, що ця особа: відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір; намагається залишити місце вчинення кримінального проступку; під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконує законних вимог уповноваженої службової особи; перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння та може завдати шкоди собі або іншим. Під час затримання п. 4 ч. 3 ст. 214 КПК України, передбачає проведення особистого огляду. Проте, що таке особистий огляд і яка процедура його проведення жодна інша норма ніж передбачена у КПК України не закріплює.

Особу може бути затримано:

1) до 72 год – за умов, передбачених п. 1–3 ч. 1 ст. 298-2 (особа відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір; намагається залишити місце вчинення кримінального проступку; під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконує законних вимог уповноваженої службової особи), і з дотриманням вимог ст. 211 КПК України про строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду;

2) до 24 год – за умови, передбаченої п. 4 ч. 1 ст. 298-2 (особа перебуває в стані алкогольного,

наркотичного чи іншого сп'яніння та може завдати шкоди собі або оточуючим) КПК України [1; 2].

Також, до випадків затримання необхідно закріпити: якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення; якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин (ст. 298-2 КПК України).

До спірних питань у кримінальному процесі, з приводу якого мають місце відмінні між собою точки зору науковців, відноситься затримання підозрюваного як слідчо (розшукова) дія (СРД). Так, Ю. П. Аленін [9, с. 155], Є. Г. Коваленко [10, с. 298], В. М. Тertiшник [11, с. 248–249], Л. Д. Удалова [12, с. 158], вважають затримання підозрюваного – слідчою (розшуковою) дією, мотивуючи свою позицію тим, що у протоколі затримання підозрюваного зазначаються підстави, мотиви, дата, місце затримання, пояснення затриманого тощо, а оскільки, згідно зі ст. 99 КПК України, протокол процесуальних дій є документом та, викладені у ньому фактичні дані мають значення для кримінального провадження, останній є і безпосередньо джерелом доказів на підставі ст. 84 КПК України.

На противагу вказаній позиції Ю. М. Грошевий, О. В. Капліна [13, с. 287–288], заперечують приналежність затримання підозрюваного до СРД, оскільки останньому не властивий пізнавальний характер, затримання є лише специфічним заходом процесуального примусу, який забезпечує створення необхідних умов для проведення ряду СРД – особистого обшуку затриманої особи, допиту підозрюваного, освідчування, огляду його речей.

Цікавою та заслугою на увагу точка зору Ю. П. Аленіна [9, с. 213], щодо подвійної природи затримання підозрюваного, коли останнє виконує одночасно роль і заходу забезпечення кримінального провадження, і виступає в ролі СРД, здатної на отримання доказів. Так, якщо розглядати затримання підозрюваного з вищевказаної позиції, то у випадках затримання підозрюваного при вчиненні чи замаху на вчинення правопорушення, під час безпосереднього переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні (законне затримання, передбачене ст. 207 КПК України) та затримання підозрюваного, якщо свідок, потерпілий або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин (ст. 208 КПК України) [14] зазначення у протоколі вищевказаних підстав затримання робить власне саме затримання важливим джерелом доказів причетності особи до вчинення правопорушення. Тому, на їх думку, у випадках, передбачених ст.ст. 207, 208 КПК України [14], затримання підозрюваного одночасно виконує і роль заходів забезпечення кримінального провадження, СРД.

У той же час, на нашу думку, затримання підозрюваного не слід включати до переліку СРД, оскільки факт затримання особи за підстав, передбачених ст. 207, 208 КПК України [15, с. 96], відображається в показаннях осіб, якими здійснено вказане затримання особи, або потерпілого, свідка, в протоколі освідчування, особистого обшуку, тоді як в протоколі затримання зазначені обставини фіксуються лише як підстава законності обрання щодо особи тимчасового запобіжного заходу. Тому, за справедливим твердженням О. М. Коріяка, законність обрання запобіжних заходів вимагають від органів правопорядку та суду зваженості та обґрунтованості при прийнятті рішення про їх застосування, оскільки завжди є ймовірність притягнення невинного до кримінальної відповідальності [16, с. 4]. Виходячи з цього, застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні щодо кримінальних проступків повинно здійснюватися відповідно до ст. 2 КПК України.

Далі, у ч. 1 ст. 298-4 «Особливості повідомлення про підозру», письмове повідомлення про підозру у вчиненні

кримінального проступку складається дізнавачем за погодженням з прокурором у випадках та порядку, передбачених КПК України. Повідомлення про підозру є важливим процесуальним рішенням у кожному кримінальному провадженні, відповідальність за законність та обґрунтованість якого покладається на прокурора як на процесуального керівника досудовим розслідуванням. Але такий суб'єкт виключений з числа уповноважених на здійснення повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку, що негативно впливає на виконання завдань кримінального провадження, водночас він здійснює нагляд за дізнанням згідно п. 11 ч. 2 ст. 36 КПК України. Більше того, на практиці виникло питання, чи поширюються норми глави 22 на вручення повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку. Отже, це слід уточнити через відсылку норму до глави 22 КПК України.

Тому, відповідальність за законність та обґрунтованість повідомлення про підозру у кримінальних провадженнях щодо кримінальних проступків варто також покласти й на прокурора, у зв'язку з чим ч. 1 ст. 298-4 КПК України необхідно викласти у такій редакції: «Письмове повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку складається прокурором або дізнавачем за погодженням з прокурором у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом та вручається у порядку, передбаченому главою 22 цього Кодексу».

Таким чином, дізнавач, який здійснюватиме досудове розслідування у формі дізнання, визначається керівником органу дізнання, або керівником органу досудового розслідування у разі відсутності підрозділу дізнання, з підготовкою відповідного доручення. Дізнавач, відповідно до ч. 5 ст. 214 КПК України, невідкладно в письмовій формі повідомляє прокурора про початок досудового розслідування, підстав його початку.

Приводами до початку кримінального провадження у формі дізнання є:

1) заяви та повідомлення про вчинений кримінальний проступок, які можуть бути усними або письмовими (заяви можуть надійти від фізичних чи юридичних осіб), зокрема підприємств, установ, організацій і посадових осіб; представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу, відповідно до ч. 2 ст. 207 КПК України; в засобах медіа; 2) безпосереднє самостійне виявлення дізнавачем обставин, що свідчать про вчинення кримінального проступку; 3) безпосереднє самостійне виявлення прокурором обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального проступку, зокрема за результатами прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів; 4) самостійного виявлення посадовою особою органів державної влади про факти вчинення чи підготовки до вчинення кримінальних протиправних діянь.

Варто наголосити, що у ст. 298-3 КПК України фактично закріплений такий захід забезпечення кримінального провадження, як тимчасове вилучення майна. Задля захисту майнових прав слід передбачити обов'язок вручення клопотання підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику майна або його захиснику, законному представнику, представнику, крім випадків забезпечення збереження речових доказів. У зв'язку з цим запропоновані зміни до ч. 1 ст. 171 КПК України.

Також до випадків затримання особи необхідно віднести: якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення; якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила кримінальний проступок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 12 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>
2. Досудове розслідування кримінальних проступків : метод. рек. / С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.
3. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : наказ Офісу Генерального прокурора України від 30.06.2020 р. № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>.
4. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування : монографія. К., 2005. 272 с.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
6. Малярова В. О. Належність та допустимість доказів у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2016. Вип. 38. Т. 2. С. 119–121.
7. Астапенко О. В. Допустимість доказів при їх оцінці в ході кримінально-процесуального доказування. *Підприємство господарство і право*. 2005. № 10. С. 144–146.
8. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
9. Кримінальний процес України : навч. посіб. для підготовки до іспитів / Ю. П. Аленін; ред. Пашовський М. І., Лукашніна Т. В., Головлюк І. В. Вид. 2-ге, стереотип. Харків : Одісей, 2011. 328 с.
10. Коваленко Є. Г. Кримінальний процес України : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 576 с.
11. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України : підручник. Вид. 4-те, допов. і переробл. Київ : А.С.К., 2003. 1119 с.
12. Удалова Л. Д. Кримінальний процес України : підручник. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2007. 352 с.
13. Грошевий Ю. М., Капліна О. В. Кримінальний процес України: підручник. Харків : Право, 2010. 607 с.
14. Кримінально-процесуальний кодекс України. Харків : Одісей, 2012. 264 с.
15. Карпіка С. М. Фактичні та правові підстави проведення слідчих (розшукових) дій. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія «Право»*. 2013. Спец. вип. Т. 1. С. 93–96.
16. Коріняк О. М. Захист прав і свобод людини при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні України: монографія / за заг. ред. Г. К. Кожевнікова. Київ: ЛІПС, 2013. 195 с.